

Македония

„МАКЕДОНИЯ“

вестникъ за политика, културен-животъ и информация, казва всеки денъ, освенъ празнични дни

АБОНАМЕНТЪ:

България: за година 30л;
1/2 година 15л; 3 мес. 8л лев.
Странство: година 80л; 1/2 год.
40л; 3 мес. 20л. Америка:
за год. 6 доларис 1/2 год. 3 дол.

ОБЯВЛЕНИЯ:

На кв. см. . . . . 2-40 лв.
Малки обявления на дума 50 ст.
Въ хрониката на редъ . 8 лв.
Годешни и вѣщавани . 40 лв.

Телефонъ № 2592

ОРГАНЪ НА МАКЕДОНСКАТА ЕМИГРАЦИЯ ВЪ БЪЛГАРИЯ

Редакция и административна
пл. „Славейковъ“ № 1.

Директоръ: Г. Кулишевъ

Никола Попъ Филиповъ

Заслужилъ български учителъ и свещеникъ отъ Македония. — 1832—1896

Никола Попъ Филиповъ е роденъ въ гр. Банско (Разложко) презъ 1832 година и се поминалъ като енорийски свещеникъ на църквата „Св. Никола“ (Ючбунаръ) въ София презъ 1896 год.

Никола е билъ сродникъ на Неофита Рилски, при когото и добилъ първоначално образование въ Рилския манастир, после се училъ въ Мелишкото гръцко училище, вѣроятно при учителя Еманоилъ Васкидовичъ. На ранни години той е станалъ български учител. Учителствувалъ е въ Калоферъ, Свищовъ, Чирпанъ, Пирдопъ, Карлово, Банско, с. Бобошево (Дупнишко) и др. — Въ едно писмо изъ Калоферъ отъ 6 декемврий 1848 до Найдень Геровъ въ Копривщица, като учителъ въ Калоферското взаимно училище, предлага да се измени и установи правописътъ на българския езикъ. Между реформитъ, които трѣбва да засегнатъ българския въпросъ, споредъ него а и ъ да не се употребяватъ въ края на думитъ; членътъ за множествено число при имената отъ мъжки и женски родъ да се пише съ е: те; вмѣсто и и и да се пише само і и др. (вж. Изъ архивата на Найдень Геровъ. II. № 2593). — Въ второ недатирано писмо, пакъ до Н. Геровъ, му съобщава, че за Великденъ отишълъ въ родното си мѣсто, като учителъ въ Карлово. Следъ три месеца, поради размирици и разбойничества, се върналъ въ Карлово на 27 юлий, но положението било много разбъркано въ Карлово, та се съмнява дали би могълъ да остане тамъ занаятъ учителъ. Научилъ се, че при църквата „Св. Илия“ въ Пловдивъ търсятъ учителъ; моли го да му пише, ако е наистина това, и да пита каква заплата може да му дадатъ. Може да преподава предметъ: българска и славянска граматика, гражданско землеописание и аритметика, а свещена история и катихизисъ — отъ части. Следъ подписа си добавя: „Който бѣхъ учителъ въ Чирпанъ, пакъ сега въ Карлово“ (пос. кн. № 2594). — Все отъ това време е друго негово писмо изъ Банско отъ 14 ноемврий 1864 до Иоакима Груевъ въ Пловдивъ. Въ него му пише, че до Георгевденъ билъ учителъ въ Свищовъ, а следъ това заминалъ за Банско. Тукъ отворилъ частно училище за ученици „съ мѣсячнъ заплатъ да ги учи до пролѣтъ, и отъ Георгевденъ послѣ пакъ да трѣсж мѣсто нѣкъдѣ по вѣнка да ся захванж“. Пита го, дали ще се открие учителско мѣсто въ Пловдивъ или въ нѣкое по-големо село, колко заплата даватъ и два месеца по-рано да му съобщи, „зачто знаиж, че до васъ ся допытуватъ отъ много мѣста за учители“ (СбНУ. XXI, 1905, п. № 153).

Следъ учителствуването си въ Калоферъ, Никола е билъ учителъ въ Пирдопъ въ продължение на нѣколко години, защото, споредъ негови записки на две ръкописни книги, четемъ: „Учителствувалъ Никола Попъ Филиповъ въ Пирдопъ, въ 1859-я годинъ (януарій 6-й декъ — отъ Разложко Банско родомъ“ (вж. *Б. Цолевъ* Описна славянскитъ ръкописи въ Софийската народна библиотека. Том II. София, 1923 128 и 347 стр.). Въ сжщата 1859 год. той е учителъ презъ мартъ въ с. Бобошево (Дупнишко) — това споредъ бележка на ръкописната книга „Поучителни рѣчи“, на която като преводачъ се подписва „Никола П. Филиповъ Разложанецъ, учителъ въ Бобошево 1859 мартъ“. Вѣроятно, презъ срѣдата на годината е напусналъ Пирдопъ и е отишълъ за учителъ въ Бобошево.

Какво е правилъ Филиповъ отъ 1864—1870 год., не е известно. Само въ едно писмо отъ Нако С. Станишевъ до Верковичъ изъ Кукушъ на 25 ноемврий му съобщава „За Н. Попъ Филипова съ научихме

отъ нѣкои нашеници, които бѣхж го видѣле въ Солунъ“ (*Д-ръ К. Станишевъ* Седмъ писма на Нако С. Станишевъ до Ст. Верковичъ, въ „Макед. прегледъ“ II кн. 3, стр. 139).

Презъ 1870—1872 Филиповъ е билъ учителъ въ с. Доленъ (Неврокопско). Въ едно негово писмо изъ Доленъ отъ 6 декемврий 1870 до Стеф. Захариевъ въ Т. Пазарджикъ му съобщава за църковната борба въ Неврокопъ (Архивъ на възраждането № 5784), а въ друго изъ сжщото село съ дата 10 декемврий 1871 отъ страна на селянитъ и отъ него до габровската община за съветъ, какъ да постѣпятъ въ църковната борба съ сѣселянитъ си гъркомани (вж. у менъ, Единъ документъ по църковната борба въ с. Доленъ, Неврокопско, въ „Макед. Прегледъ“ I кн. 2). — Споредъ устнитъ разкази на дѣщеритъ му Мария и Еленка, тѣ не знаятъ, кжде е учителствувалъ баща имъ презъ 1872—1875, а презъ 1876 и 1877 год. е билъ учителъ въ Банско, и следъ руско-турската война се преселилъ въ София, кждето презъ 1881 год. се ръкоположилъ за свещеникъ. Цѣли 16 години свещенодействувалъ въ ючбунарската църква „Св. Никола“ и се поминалъ на 64-годишна възраст презъ 1896 год.

Никола Попъ Филиповъ, като учителъ и свещеникъ, е билъ извънредно трудолюбивъ, любознателенъ и добъръ учителъ. Негови ученици спазватъ най-мили спомени отъ ученичеството си при него. Той е билъ и книжорникъ. Неговитъ дѣщери сж запазили въ ръкописъ книгитъ: „Свиткъ Бггоматере или молитва на Пресвята Богородица“ (преводъ), „Поучителни рѣчи“ (преводъ, 1858 г.), „Плачь на Господъ“ (преводъ) и др. Въ края на книгата „Служба и житие на преп. Иоанъ Рилски съ иждивение на Иосифа, рилски монахъ, печатана въ Бѣлградъ, 1835 год., на прибавенъ бѣлъ листъ е забелязалъ:

„Сочинилъ и написалъ отъ любве и вѣры... Николай попъ Филиповъ, родомъ Болгаринъ и учителъ отечествомъ области Разлога, веси Банско. Лѣто 1859-го месеци юлий 2-годне“ (СББАН. IX. 1917).

Приживе Никола Попъ Филиповъ е напечаталъ следнитъ две книги: „Житието и страданияето на св. великомъченица Екатерина. Прѣведено отъ славянски отъ св. Н. П. Филиповъ, бившій учителъ македонецъ.“ София, 1887 и „Полезни сказки. Извлечение отъ пролога и отъ житията на светиитъ, и преведени отъ славянски на български отъ свещеника Никола П. Филиповъ, македонецъ“. София, 1888.

А. П. Стозловъ

Четете в. „Македония“

Курсътъ на Б. П. банка

ЧЕКОВЕ		
26 августъ, 1927 г.		
купува	продава	
Брюкселъ	1928.—	1944.50
Буда-Пеща	2422.—	2438.25
Вина	1951.—	1964.—
Прага	410-50	412-20
Берлинъ	3296.—	3309.—
Лондонъ	672 —	674-15
Парижъ	542 —	545-30
Атина	180.—	182-10
Милано	754.—	756-50
Стокхолмъ	3717 —	3730-50
Букурещъ	85 30	85-95
Бѣлградъ	243-70	245-40
Цариградъ	69-15	69 80
Женева	2670.—	2679.60
Амстердагъ	5550.—	5570.—
Ню-Йоркъ	138-50	139.—
Канада	138-50	139.—
Александрия	689.—	691-50
Варшава	1540.—	1552-50

Обявления за в. „Македония“ се приематъ въ Администрацията, на пл. Славеиковъ № 1, въ всички анонсови агенции и всички вестникарски настоятели.

Рекламирайте въ в. „Македония“.